

DIFFERENCES BETWEEN RUSSIAN AND CZECH WITH RESPECT TO ASPECT USAGE IN NARRATIVE DISCOURSE

Berit Gehrke, Utrecht University

- ⇒ Telicity and aspect are two separate phenomena - telicity cannot be a part of the definition of the perfective aspect
- ⇒ Grammatical aspect operates on top of the telic-atelic distinction.
- ⇒ Provisional definition: Telic predicates imply an internal boundary.
- ⇒ The imperfective aspect can be defined in positive terms.
- ⇒ Basic idea: Russian aspect is concerned with the external temporal boundaries, Czech aspect is concerned with the internal event boundaries of a situation.
- ⇒ How are morphological means on the verb used to convey which kind of information?

1 Main differences

	<u>Russian</u>	<u>Czech</u>
Sequence of events	exclusively PF	Both
Iterativity	almost exclusively IPF	Both; (iteratives)
Habituality	almost exclusively IPF	Both; (iteratives)
General-factual (IPF)	YES	NO
Historic present	almost exclusively IPF	Both
Past passive participle	exclusively PF	Both
Verbal nouns	(neutral with respect to aspect)	Both

2 Possible ways of how to account for the differences in the literature

1. same definitions
 - a) obligatory vs. optional neutralization (Bondarko, Křížková, Širokova)
 - b) same invariable meaning, difference in particular meanings (Širokova)
 - c) paradigmatic vs. syntagmatic or lexical vs. propositional (Stunová)
2. different definitions
 - a) temporal definiteness vs. totality (Dickey)
 - b) Russian PF: sequential connection on top of totality and event unit (specific limit) (Stunová / Barentsen)
3. Do we define only the perfective?
4. Unsolved problems / unanswered questions:
 - a) Are the perfectives all the same (can there be one invariable meaning)? Are the imperfectives all the same?
 - b) How do we account for the morphological idiosyncrasy in aspect marking?

3 Results of the investigation

Russian uses prefixed perfective verbs to mark unique temporally definite situations, which are essential for the course of a narration whereas finite non-prefixed (imperfective) base

verbs are most often avoided. Non-essential and subsidiary background information is encoded by non-finite verbal forms (gerunds). To describe repeated situations, Russian uses imperfective verb forms. Within the descriptions of habitual situations for example, finite prefixed-suffixed imperfective verbal forms are - again - used to foreground information whereas for background information you still find gerunds. In this way, even states are coded as perfective resultant states in Russian if they refer to a foregrounded situation.

Czech aspect functions differently. States and processes are described by imperfective verb forms, and only events are referred to by prefixed perfective verb forms. Repetition hardly ever influences aspect choice in Czech. Therefore, suffixed-prefixed imperfective verbs regularly mark a telic event in its process / of some duration, which is comparable to the meaning of the progressive in English, whereas the suffix in the Russian counterparts in general marks repetition and far less often process (in narrative discourse). In this way, Czech can use aspect in discourse to accelerate (by means of perfective verb forms) or to slow down the line of narration, thereby dwelling on a single situation (by means of imperfective verb forms).

4 Uniqueness / non-repeated situations: sequences of events and grounding

In Russian the use of the imperfective aspect in chains of (unique, non-repeated) events is highly unlikely. In Czech, both aspects can be used and usually mark the opposition duration vs. result.

“freedom of choice” in Czech to use the verbal morphology to mark either:

- a) opposition process / result
- b) temporal succession

Russian can only mark b), which is usually contextually conditioned in Czech.

Czech aspect usage

- ⇒ IPF: atelic predicates or telic predicates with a focus on the duration; typically with verbs of utterance, emotion and directed motion
- ⇒ PF: a result is reached, it is not necessary or possible to dwell on the situation (in process / of duration)

Russian equivalents to the Czech IPF:

- ⇒ ingressive (*za, stat'; po, u*)
- ⇒ temporal AA: delimitative (*po*), less often perdurative (*pro*)
- ⇒ resultative / perfect meaning of the PF (resultant state)
- ⇒ gerunds

grounding and succession vs. overlap do not influence aspect choice in Czech
tendency in Russian: finite verb forms for foregrounding and succession; „everything else“ - especially non-finite verb forms for backgrounding and overlapping

4.1 The Russian imperfective aspect in a (unique) sequence of events

- ⇒ Verbs of saying
- ⇒ *prodlžat'*
- ⇒ special stress on the duration using additional lexical items such as *dolgo* etc.

- (1) [...] redaktor **dostal** stranickou dťtku, techniĉka **byla napomenuta** a oba **museli** pŕed vřborem **sřbit**, ře se spolu rozejdou. Bohuřel slova jsou jen slova, **řekli** je jen proto, aby

nás ukonejšili a **scházeli** se spolu **dál**, ale lež má krátké nohy, **dověděli** jsme se o tom brzy a já jsem pak **byla** pro to nejpřisnější řešení, **navrhla** jsem, aby [...] (Kun)

[...] redaktor **polučil** partijnyj vygovor, montažistke **vynešil** predupreždenie, i oboich **objazali** **dat** slovo komitetu, čto oni rasstanutsja. K sožaleniju, slova – odno, a delo – drugoe, oni **dali** obeščanie, liš' by nas uspokoit', a sami **prodolžali** **vstrečat'sja**, odnako na lži daleko ne uedeš', vskore my **uznali** ob etom, ja **zanjala** očen' tverduju poziciju, **predložila** [...]

4.2 Ingressivity

- ⇒ russ. **stat'** as an ingressive phase verb vs. Czech **stát se**: “to happen”
- ⇒ russ. **za-** (ingressive AA) vs. Czech **za-** (**si**) (*kvantovo-pragmaticeskaja modifikacija*)
zašeptat, zašepnout, prošeptat, prošepnout
Russian translations (not fully equivalent): **prošeptat', šepnut'**; delimitative AA
- ⇒ phase verbs **načat' / začít, dát se do** etc.
special attention on the beginning (process / state is not in the centre of attention)
- ⇒ Czech evolutive Aktionsart **roz-se**
ingressivity combined with intensivity
“neutral” ingressivity in Czech can only be contextually induced

4.3 direct motion verbs

Eckert 1984, 91: “it sounds odd to use the P [prefixed directed motion] when destination is indicated.” (in Czech)

- (2) Ivančev 1959/60, 70: „Er setzte sich und schrieb = er setzte sich und fing an zu schreiben; er stand auf und redete = er stand auf und fing an zu reden“. „Er stand auf und lief zum Fluß; er verabschiedete sich und ging in Richtung des Theaters“.
BUT: ?er stand auf und fing an zum Fluss zu laufen.

4.4 Temporal Aktionsarten: the case of po-

- ⇒ highly productive in Russian
 - ⇒ not very productive in Czech – hardly ever with states; also possible with telic predicates
 - ⇒ far more often: Russian **po-** for Czech **za-** (**si**), regularly different equivalents
 - ⇒ not „delimitative AA“ in Czech, at least not purely temporal
 - ⇒ **po-**: “a bit” – temporal, spatial, (eventual) meaning
 - ⇒ secondary imperfectives seem to be quite regular in Czech
- (3) On **pomolčal**^{AAA}, potom **podošel**^P k vyključatelju, **podnjal**^P štory, **potušil**^P vse ogni i **zagljanul**^P v mikroskop. (RJ)
Odmlčel^P se, potom **přistoupil**^P k vypínači, **vytáhl**^P roletu, **zhasl**^P všechna světla a znovu **nahlédl**^P do mikroskopu.
- (4) **klekat, kleknout** (“kneel down”) => **poklekl**
odstupovat, odstoupit => **poodstoupila** (Kun): “a bit - to step aside”
otáčet, otočit => **pootočila** (Kun): “a bit - to turn around”
- (5) **podřimoval** (Dov) => **dřímat** (schlummern)
poškubával (MM) => **škubat** (zucken)
poflakoval (Dov) => **flakat** (bummeln)

4.5 Examples

- (6) Pankrat **zasnul**^P uže v svoej komnate v vestibule i **odin tol'ko raz** v otdalenii muzykal'no i nežno **prozvenelji**^{AAA} stekla v škafach – éto Ivanov, **uchodja**^{AP}, **zaper**^P svoj kabinet. Za nim **prostonala**^{AAA} vchodnaja dver'. (RJ)
Pankrat ve svém pokojíku ve vestibulu už **usnul**^P a **jen jedenkrát** vzdáleně a něžně **zavvonila**^{AAA} skla ve skříních – to Ivanov **při odchodu zamykal**^P svou pracovnu. **Pak zanařkala**^{AAA} venkovní dveře.
- (7) On **nadel**^P šapochku i **pokazalsja**^P Ivanu i **v profil'** i **v fas**, čtoby dokazat', čto on – master. – Ona svoimi rukami **sšila**^P ee mne, - tainstvenno **dobavil**^P on. (MM)
[...], **nasadil**^P si ji a **předváděl**^P se **ze všech stran**, aby dokázal, že je mistr. „Tu čepičku mi vlastnoručně **ušila**^P“ **dodal**^P tajemně.
- (8) Když **přišlo**^P pozdní jaro, když **bylo**^P léto, když se **setmělo**^P a **byla sobota, přešel**^P jsem osvětlený most, pak **zahnul**^P k mlýnu a podle Staré rybárny jsem **kráčel**^P kolem plotu farní zahrady. (JR)
Kogda vesnja **přiblížalas'** k koncu, kogda **bylo**^P už počti leto, odnaždy **v subbotnie sumerki** ja **perešel**^P osveščennyj most, a potom **svernul**^P k mel'nice i **zašagal**^{AAA} mimo starogo „Rybnogo podvor'ja“ vdol' ogrady cerkovnogo sada.
- (9) A **vztyčil**^P jsem se, a **běžel**^{det} jsem po vrchní fošně železniního mostu, tam na druhé straně řeky **nakládal**^P jetel růžák, a když jsem **přeběhl**^P most a **díval**^P jsem se dolů, **viděl**^P jsem, že ten muž v bílé košili **není**^P nikdo jiný než pan děkan. (JR)
Potom ja **vstal**^P i **pobežal**^P po verchnemu nastilu železnodorožnogo mosta; na toj storone reki **ukladyval**^P na voz rozovjy klever, i ja, **minovav**^{AP} most i **posmotrev**^{AP} vniž, **uviděl**^P, čto mužčina v beloj rubaške – ne kto inoj, kak gospodin nastojatel'.
- (10) Pak holička **poodstoupila**^P a já jsem **Slyšel**^P jen pohyby břitvy o kožený pás a **utkvěl**^P jsem v jakémsi slastném nepohnutí plném příjemné hostejnosti. Za chvíli jsem **ucítil**^P na tváři prsty, vlhké a klouzavé, jak mi **roztírali**^P po kůži mýdlový krém, a **uvědomoval**^P jsem si tu divnou a směšnou věc, že mně jakási cizí žena, po které mi nic není a které není nic po mně, něžně **hladí**^P. Holička pak **začala**^P mýdlo **roztírat**^P štetkou a mně se **zdálo**^P, že snad ani **nesedím**^P, ale jen tak **tkvím**^P v bílém flekatém prostoru, do něhož jsem **upíral**^P zrak. (Kun)
Potom parikmacherša **otošla**^P čut', i ja, **prislušivajas'** liš' k šorkan'ju britvy o kožanyj točil'nyj remen', **zastył**^P v kakoj-to sladostnoj nepodvižnosti, ispolnennoj blažennogo bezučastija. Minutoj pozže ja **oščutil**^P na lice pal'cy, vlažnye i skol'zjaščie, legko **rastiravšie**^P po moej kože myl'nyj krem, i **vdrug osoznal**^P něčo strannoe i smešnoe: kakaja-to čužaja ženščina, kotoraja mne stol' že bezralična, kak i ja ej, nežno **gladit'** menja. Zatem parikmacherša **stala**^P **vzbíbat'** myl'nuju penu kistočkoj, i mne **pokazalos'**^P, budto ja vovse ne **sižu**^P v kresle, a **vitaju**^P v belom, pokrytom pjatnami prostranstve, **upirajas'**^{AP} v nego vzgljadom.
- (11) A **utíkal**^P jsem po mostě, tam na druhou stranu, v půli mostu jsem **zůstal státí**^P, **opřel**^P jsem se o zábradlí, **oddychoval**^{Prát} a **počkal**^P jsem, až se mi krov **vrátila**^P tam, kde **byla**^P dřív, až jsem si **zklidnil**^P. A **vrátil**^P jsem se nazpátek, tam, kde most **přechází**^P v Mosteckou ulici, **zahnul**^P jsem dolů k Turecké věži a ke mlejně a potom Fortnou, kolem soudu jsem odpoledním sluncem **šel**^{det} Kostelním náměstíčkem a **vešel**^P jsem do kostela.
V chrámu nikdo **nebyl**^P, **bylo**^P tady příjemně a chládek, **chvilí**^P jsem se **rozhlížel**^P a z celého vnitřku kostela jsem **viděl**^P jenom dvě pokladničky u klekátek. Zase se mi **roztouklo**^{AAA} srdce. Abych se **ztišil**^P, **klekl**^P jsem si na klekátko pod sochu svatého Antoníčka a **dělal**^P jsem, že se **modlím**^P. A **s hlavou sklopenou** jsem **šeptal**^P: [...] **Zvedl**^P jsem oči a **díval**^P jsem se do očí svatého Antoníčka, který se na mi **usmíval**^P. A já jsem **zdrudnul**^P, **rozhlížel**^P se a pak jsem **obrátil**^P pokladničku a **štěrchal**^P **jsem tak dlouho**, až mi **vypadla**^P plná hrst mincí. **Dal**^P jsem je do kapsy, a zase jsem **poklekl**^P a hlavu **dal**^P do dlaní, abych se **uklidnil**^P. (MP)

I ja **pomčalsja** po mostu na druguju storonu, no na polputi, na seredine mosta, **ostanovilsja**, **opersja** o perila i **podoždal**, **poka otdyšus**^{Präs}, poka krov' **vernetsja** tuda, gde ona **byla** ran'se, poka ja **otdochnu**. A potom **zašagal**^{AA} obratno, tuda, gde most **perechodit** v Mosteckuju ulicu, tam ja **svernul** vniz, k tureckoj bašne i k mel'nice, **minoval**^{OP} Fortunuju ulicu, sud, **peresek** zalituju lučami popoldennogo solnca chramovuju ploščad' i **vošel** v cerkov'.

V chrame nikogo ne **okazalsja**, tam **bylo** chorošo, prochlavno, ja **načal** **ogljadyvat'sja** po storonam, no ne **uvidel** ničeho, krome dvuch kružek dlja požertvovanij vozle molitvennych skameeček. U menja opjat' **zakolotilos**^P serdce. Čtoby **uspokoit'sja**, ja **opustilsja** na koleni pod statuej svjatogo Antonija i **sdelal** vid, čto **moljus'**. **Skloniv**^{PAP} golovu, ja **prošeptal**^{AA}: [...] Ja **podnjal** glaza i **vzgljanul** na svjatogo Antonija, kotoryj **ulybalsja**. I ja **zallijsja** kraskoj, **ogljanulsja**, a potom **perevernul** cerkovniju kružku i **trjas' ee do tech por**, poka u menja na ladoni ne **vyrosia** kučka monet. Ja **sunul** ich v karman , opjat' **vstal** na koleni i **zakryl** lico rukami, čtoby **otdyšat'sja**.

- (12) Puškina ruget na čem svet stoit i vse vremja kričit: „Kurolesov, bis, bis!“ **govoril** gost', trevožno **dergajas'**^{IAp}. **Uspokoivšis'**^{PAP}, on **selp**, **skazal**: - A vpročem, bog s nim, - i **prodolžal** besedu s Ivanom: - Tak iz-za čego že vy popali sjuda?

- Iz-za Pontija Pilata, - chmurno **gljanuv**^{PAP} v pol, **otvetil** Ivan.

- Kak?! - **zabyyv**^{PAP} ostorožnost', **kriknul** gost' i sam sebja **zažal** rot rukoj, - potrjasajuščee sovpadenie! Umoljaju, umoljaju, rasskažite!

Počemu-to **ispytyvaja**^{IAp} doverie k neizvestnomu, Ivan, pervonačal'no **zapinajas'**^{IAp} i **robeja**^{IAp}, a potom **osmelev**^{PAP}, **načal** **rasskazyvat'** včerašnjuju istoriju na Patriaršich prudach. [...] Gost' ne **radil** Ivana vsumasšedšie, **projavil** veličajšij interes k rasskazyvaemomu i po mere razvitija ètogo rasskaza, nakonec, **prišel** v vostorg. On to i **delo preryval** Ivana vosklicanijami: [...] Opisanie užasnoj smerti Berlioza slušajučij **soprovoždal** zagadočnym zamečaniem, pričem glaza ego **vspychnuli**^{AA} zloby: [...] Kot, **plativšij**^{Part} konduktorše, črezvyčajno **razveselil** gostja, i **on davilsja** ot tichogo smecha, **gljadja**^{IAp}, kak zvolnovannyj uspechom svoego povestvovanija Ivan ticho **prygaj**^{Prät} na kortočkach, **izobražaja**^{IAp} kota s grivennikom vozle uchov.

- I vot, - **rasskazav**^{PAP} pro proiššestvie v Griboedove, **zagrustiv**^{PAP} i **zatumanivšis'**^{PAP}, Ivan **zakončil**: - ja i **okazalsja** zdes'. (MM)

„Proklíná Puškina, až se hory zelenají, a vykřikuje: Kurolesov, opakovat, opakovat!“ **vykládal** host a křečovitě sebou **škubal**. Pak se **uklidnil** a **sedl** si: „Ostatně, bůh s ním,“ **dodal** a **pokračoval** v přerušeném rozhovoru: „Proč jste vlastně tady?“

„Kvůli Pilátovi Pontskému,“ **vysvětloval** Ivan, chmurně **zahleděný**^{Part} do země.

„Cože!“ **vyjekl** host, který **zapomněl** na opatrnost, ale hned si **zakryl** ústa rukou. „To je fantastická shoda! Pro všechno na světě vás prosím, vypravujte!“

Náš básník k němu **pocítil** důvěru a **začal** zpočátku **zajímavě**^{Adj} a **rozpačitě**^{Adj}, ale postupně stále **přesvědčivěji**^{Adj} líčit, co se včera událo na Patriarchových rybnících. [...] **Nepokládal** Ivana za blázna, doslova mu **visel** na rtech a nakonec **upadl** přímo v nadšení. Často vypravěče **přerušoval** výkřiky: [...] Když se Ivan **zmínil** o Berliozově tragické smrti, neznámý **utrousil** záhadně a přitom mu zlostně **zajiskřilo**^{AA} v očích: [...] **Platící**^{Part} kocour ho mimořádně **rozveselil**, až se **zakuckal**^{AA} tichým smíchem, **pozoroval** básníka, jak povzbuzen úspěchem svého vyprávění tiše **hopká**^{Präs} v podřepu po pokoji a **předvádí**^{Präs} kocoura s desetníkem ukrytým ve vousech.

„No vidíte,“ **uzavřel** nakonec **smutně**^{Adj} Bezprizorný, když **vyličil** příhodu v Gribojedovovi, a **zakabonil** se: „A tak jsem se **ocitl** tady.“

5 Repetition

Prevailing view in the literature: All slavic languages prefer the imperfective aspect in repetitive contexts (repetitive contexts are somewhat less bounded)

BUT: In Czech, repetition is regularly contextually conditioned: additional lexical items are used (*často, občas, několikrát* etc.) or implicit

⇒ Czech verbal morphology (aspect) is almost the same as in non-repetitive / unique contexts (the same mechanisms)

⇒ Almost all telic predicates with a relevant result appear in the perfective form

⇒ a few cases of morphological marking of repetition: iteratives, non-directed motion verbs, secondary imperfectives (usually with the same suffix as the iteratives)

Russian: Repetition is mirrored in the verbal morphology (secondary imperfectives)

⇒ **Sequence of events:** Russian uses the same discourse strategies as with non-repeated situations, only now the suffix is still added to the prefixed foregrounded events:

- Two finite verb forms (secondary imperfectives) are interpreted as successive, otherwise non-finite verb forms are used - gerunds (overlapping / background)
- Ingressivity: imperfective phase verbs
- Czech atelic predicates that refer to states (imperfective base verbs) vs. telic imperfectives with the perfect meaning (resultant state) - Czech: **mít** (“to have”) and **být** (“to be”) – Russian *byť* in „imperfective“ contexts (backgrounding etc.) or *okazyvat'sja* and the like in „perfective“ contexts (tendency)

Czech prefers to mark the opposition process / duration vs. result directly on the verb, leaving the information about repetition vs. non-repetition (uniqueness) contextually induced. Russian, on the other hand, distinguishes between repetition and non-repetition by means of verbal morphology and therefore cannot mark the distinction process vs. result on the verb anymore.

Eckert 1984, 64f.: „Repetition in Czech is not coded morphologically but lexically [...] Czech uses the perfective aspect unless regularity of repetition is the primary issue and unless the subevents must be identified as processes or activities.“

Kresnin 2000, 393: „Russian tends to favor a „pluralizing“ view of events and referents, focussing on a set of like events or referents as a whole, while Czech is more likely to favor a „singularizing“ presentation, isolating a representative token.“

5.1 The Russian perfective in repetitive contexts

⇒ **Summarizing meaning** (iterativity and distributivity)

conditions: The macro event has to be temporally bounded and the micro events must have reached their internal boundaries.

- (13) Mne, naprimer, **otkazali dvoe**. (Dov)

Například mě **odmítli** hned **dva**.

- (14) [náměstí] (po němž jsem **nesčetněkrát prošel** jako dítě, jako chlapec i jako mladík) [...] (Kun)

[...] (**nesčetnoe číslo raz** ja **prošel** po nej rebenkom, mal'čikom, junošej) [...]

⇒ **Vivid-exemplifying / -potencial meaning** (habituality)

always a modal connotation (*It could happen that...*)
only present tense forms, even in past tense contexts
regularly combined with *byvalo* or *byvaet* and the like
hardly ever used in Czech

- (15) [...] v poledne jsme **neměli** čas ani poobědvat, **snědli**^{Prät} jsme na sekretariátě ČSM dvě suché housky a pak jsme se zase **treba** celý den **neviděli**^{Prät}, **čekávala**^{freq} jsem na Pavla kolem půlnoci [...] (Kun)

[...] v polden' nam ne **chvatalo**^I vremeni daže poobedat', **s'edim**^{PPräs}, **byvalo**^(IfreqPrät), na sekretariate dve suchie bulki, a potom snova počti celý den' ne **vidimsja**^{IPräs}, **ždala**^I ja Pavla **obyčno** k polunoči [...]

- (16) Kakoj už tam raj... Takich i v disbat ne **primuť**^{PPräs}... A ja na étom fone, **možet**, i **proskoču**^{PPräs} kak bespartijnjy...

Kdepak ty a do ráje... Ty **by** snad **nevzali**^{(Prät)Konj} ani k pétépákum... Takže na takovymhle pozadí **bych** se tam **propasirovat**^{P?} **moh**^{(Prät)Konj}, kór když sem nestraník... (Dov 48 / 27)

5.2 Iterativity

- (17) Nočnaja smena **dvaždy otvjazyvala**^I ključy i **vorovala**^I produkty. Daže muka **byla**^I **s'edena**^{(P)Part} [...] (Dov)

Noční směně se **dvakrát podařilo**^P klíče **odvázat**^P a potraviny si **nakrást**^P. Dokonce i mouku **sežrali**^P [...]

5.3 Distributivity

- (18) Oni [ameby] **razvalivalis**^I na časti v luče, i **každaja iz častej v tečenie dvouh sekund stanovilas**^I novym i svežim organizmom. Ěti organizmy **v neskol'ko mgnovenij dostigli**^P **rosta i zrelosti** liš' zatem, **čtoby** v svoju očered' totčas že **dat**^P novoe pokolenie. V krasnoj polose, a potom i vo vsem diske **stalo**^P tesno, i **načalas**^P neizbežnaja bor'ba. (RJ)

[...] **rozpadaly**^I se [měňavky] v paprsku na jednotlivé části a **každá z nich se během dvou vteřin vyvinula**^P v nový svěží organismus. Tyto organismy **v několika okamžicích dorůstaly**^I a **vyrážaly**^I jen proto, **aby** okamžitě **daly**^P vzniknout nové generaci. V červeném proužku a později i v celém políčku **začalo**^P **být**^I těsno a **počal**^P nevyhnutelný boj.

- (19) [...] lidi se tehdy **zbláznili**^P, na všechno **plivali**^I [...] (Kun)

[...] ljudi s uma **poschodili**^{(P)AA}, vse **oplevyvali**^I [...]

5.4 Habituality

about 500 verb forms in repetitive contexts

5.4.1 morphological marking of habituality in Czech

- 16 iteratives
- 3 non-directed motion verbs (*chodit*)
- 2 prefixed IPF motion verbs (Dov)
- 9 secondary imperfectives with the "iterative" suffix
- 3 secondary imperfectives with another suffix or vowel alternation (all in Dov)

far over 90 % of the verb forms do not mark repetition

⇒ VERBS OF NON-DIRECTED MOTION

- (20) **chodil**^{Indet} - **chodil**^{Indet} (Sext)
chodil^{Indet} - **prichodil**^I (Sext)
prichodila^I - **chodila**^{Indet} (MM)
privozil^I - **přivážel**^I (Dov)
priezžavšaja^{(P)Part} - **přijížděla**^I (Dov)

regular correlation: **prichodil** - **přišel**

Eckert 1991, 98: „Czech prefixed I's are frequently replaced [...] by ind I's in contexts of unrestricted iteration [...] and by prefixed P's in contexts of both unrestricted and restricted iteration [...]“

Eckert 1991, 93f.: „In Russian the I, either ind I or prefixed I, is required in this context. In St[andard] Cz[ech] both the prefixed I (*přijížděly*) and I ind (*jezdily*) are possible. The *přijížděly* variant is, however, much less likely because of the association in Czech of prefixed I's with the meaning of process (*Právě přijíždí vlak od Prahy* 'The train from Prague is arriving now'). Unless the intended meaning is indeed repetition of the process of arriving, *jezdily* is the preferable variant for the expressing of repeated achievements. The P *přijely* makes repetition focused on separate rather than repeated arrivals and is especially likely in Sp[oken] Cz[ech]. *Jely* is clearly colloquial and sounds better if the meaning of repetition is supported by *vždycky* or a similar adverb because *jely* obliterates the meaning of repeated arrivals.“

Eckert 1991, 100: „Aspect of verbal actions operates on the propositional level. Czech favors using prefixed P's and det I's in most contexts we have examined and depends for the expression of repetition, sequence, distribution, achievement or round trip on other sequential elements.“

- (21) Vot tol'ko **zra** on **načal**^P **spekulirovat**^I ryboj, kotoruju **privozil**^I iz Afrikandy. (Dov)

Jedině, co **neměl dělat**^I, **byl**^I obchod s rybami, které **přivážel**^I z Afrikandy.

- (22) No rjadam **žila** prodavščica Tonečka s mužem-ělektromonterom. Ešče **byla** doč', **priezžavšaja**^{(P)Part} tol'ko na kanikuly. (Dov)

Hned vedle však **bydlela** prodavačka Toněčka s mužem elektrikářem. **Měl** také dceru, ale ta **přijížděla** jen na prázdniny.

⇒ ITERATIVES

- (23) Kun: **spával**^{Ifreq} / **sedával**^{Ifreq} - **spal**^I
když býval^{Ifreq} - **ostavajas**^{(I)AP}
Hrabal: **býval**^{Ifreq} - **často prebyval**^I
býval^{Ifreq} - **byla**^I
míval^{Ifreq} - **byvala**^{Ifreq}
plavíval^{Ifreq} - **plaval**^I
chodil^{Ind} - **byval**^{Ifreq}
MM: **videl**^I - **vídával**^{Ifreq}
vychodil^I **guljat**^I - **chodíval**^{Ifreq} na procházky
byl^I - **bývala**^{Ifreq}
načinal^I **ždat**^I - **čekával**^{Ifreq}
sidela^I - **sedávala**^{Ifreq}
RJ: **imel**^I [strannost'] - **míval**^{Ifreq} [ve zvyku]
Dov: **govoril**^I - **říkával**^{Ifreq}
vyzyvala^I - **bývala**^{Ifreq}
koril^I - **kárával**^{Ifreq}

⇒ SECONDARY IMPERFECTIVES

Third aspectual category of "iterativity"?

- (24) pojmenovávat, stávat se, dostávat, nechávat, dávat, podávat, prodávat, otdávat

Function of the imperfectivizing suffix (Petruchina 2000, 104ff.):

- „snjatie aktualizacija kategorial'nogo semantičeskogo priznaka predela dejstvija“
- „nepredel'nye, a sredinye momenty protekanija dejstvija“

Russian:

- ⇒ progressive meaning, habitual meaning
- ⇒ the only productive imperfectivizing suffix *-(y)va-* < iterativizing suffix
- ⇒ no iteratives anymore
- ⇒ regularly trivial pairs

Czech:

- ⇒ iterativizing suffix is still productive to derive iteratives
- ⇒ secondary imperfectives usually have different suffixes (most productive *-ova-*) or vowel alternation
- ⇒ there are hardly any secondary imperfectives that cannot have a progressive meaning

Conclusion:

secondary imperfectives in Czech usually refer to the duration of a telic event

5.4.2 Problematic cases

- (25) V podval'čike **slyšalsja**¹ smeč, derev'ja v sadu **sbrasyvali**¹ s sebjá posle doždja oblomannye vetočki, belye kisti. (MM)

Ve sklepe se **ozýval**¹ smích, zatímco keře v zahradě **střepávaly**¹ po dešti ulámané větvičky a bílé hrozny.

- (26) [...] ale **stávalo**¹ se, že **nerozuměla**¹ anekdotě, kterou jí **vyprávěli**¹ kolegové; **nechávala**¹ se strhnout všemi entuziasmy doby, ale ve chvíli, kdy **byla**¹ svědkem nějaké politické praktiky konané ve smyslu zásady účel světí prostředky, **stávala**¹ se stejně nechápanou, jako když **stála**¹ před anekdotou svých kolegů; však proto také soudruzi **usoudili**¹, že [...] (Kun)

[...] no, **slučalos**⁴, ne **ponimala**¹ anekdota, **rasskazannogo**^{Part} ej tovariščami; ona **davala**¹ uvleč sebjá vsemi vostorgami epochi, no v minutu, kogda **okazyvalas**¹ svidetelem kakogo-libo političeskogo načinanija, soveršennoho po principu „cel' opravdyvaet sredstva“, **stanovilas**¹ takoj že neponjatljivo, kak v slučae s rasskazannym anekdotom, vot početomu tovariščiči **rassudili**¹, čto [...]

- (27) Krome togo v odinočestve – **pil**¹, esli **mešali**¹ – **dralsja**¹. A takže **dopuskal**¹ – „incidenty ženskogo porjadka“. (Po vyraženiiju zampolita Churiev.) (Dov)

Kromě toho **rád pil sám**, když mu někdo **vadil**¹, tak se **pral**¹ a **občas** se **dopouštěl**¹ i „excesů ženského druhu“. (jak tomu učeně **řikal**¹ politruk Churijev.)

- (28) V étom mire **ubivali**¹ za pačku čaja. (Dov)

V tomto světě se **zabijelo**¹ pro balíček čaje.

- (29) Vot tol'ko **zrja** on **načal**¹ **spekulirovat**¹ ryboj, kotoruju **privozil**¹ iz Afrikandy. Miščuk **vymenival**¹ ee u nencev i **otdaval**¹ družku-chaldejku po šest' rublej za kilogramm. (Dov)

Jedině, co **neměl**¹ **dělat**¹, **byl**¹ obchod s rybami, které **přivážel**¹ z Afrikandy. Miščuk je výhodně **směňoval**¹ s Něnci a **pak** je **prodával**¹ chaldejškému přítelíčkovu po šesti rublech za kilo.

5.4.3 same lexemes, different aspect

- (30) [...] kde se jen **objevily**¹ ruce pan děkana, které **odebraly**¹ růžák. (JR)

[...] gde **vsjakij raz pokazyvalis**⁴ tol'ko ruki nastojatelja, kotoryj ego **prinimal**¹.

5.4.4 Russian secondary imperfectives vs. Czech base verbs / perfectives

- (31) A u mariánského sloupu **chodili**¹ sem a tam dospělí, ruce na zádech nebo v prstech hůlečku, **každou chvíli se podívali**¹ na hodinky, jako by **měli**¹ někam jet vlakem, a moje matka se **procházela**¹ chvíli s dospělými, pak zase **prošla**¹ korzem, jako by někoho **hledala**¹. (Sext)

A u kolonny v čest' Devy Marii **prochážívalis**⁴ vzroslye – založiv za spinu ruki ili s trostočkami; oni **to i delo posmatrivali**¹ na časy, kak budto bojalis' opozdat' na poezd, i moja matuška kakoe-to vremja **progulivalas**¹ vmeste s nimi, a potom **vychodila**¹ na glavnuju ulicu, točno kogo-to **razyskivaja**^{1AP}.

5.4.5 resultative vs. state

- (32) [...] **byl**¹ jsem cynický a křečovitě duchaplný s Markétou; a **když** jsem **byl**¹ sám (a **myslil**¹ na Markétu), **býval**^{1AP} jsem bezradný a školácky rozechvěný. (Kun)

[...] ja **byl**¹ ciničen i sudorožno ostroumen s Marketoj; a **ostavajas**^{1AP} naedine s soboj (i **đumaja**^{1AP} o Markete), **stanovilsja**¹ bespomoščnym i po-školjarski vzvolnovannym.

- (33) **Neměl**¹ jsem tehdy mnoho niterných smutků, naopak jsem **měl**¹ značný smysl pro legraci, a přece nedá říci, že **bych** před radostnou tvářídoby **uspěl**¹ bez výhrad, protože mě legrace **byly**¹ příliš nevážné [...] (Kun)

U menja togda ne **bylo**¹ osobych sokrovennych pečalej, naprotiv, ja **obladal**¹ izrjadnym čuvstvovm jumora, i vse-taki ne'zja skazat', čto radostnomu liku epochi ja **sootvetsvoval**¹ bezogovorčno, ibo šutki moi **byli**¹ sliškom neser'ezny [...]

5.4.6 Repeated sequences of events

- (34) Největší děti v našem městečku **byli**¹ dospělí lidé, z těch dospělých ale **byli**¹ občané, kteří **hráli**¹ divadlo. Skoro všichni k nám **chodili**^{1ind} do pivovaru, když **byla**¹ zabijačka, když **byl**¹ čas koroptví a zajíců, a hlavně když **byl**¹ čas hlavních zkoušek. **Každé dva měsíce** se **radovala**¹ naše společnost z nové hry, kterou nejdřív několik večerů **četli**¹ u nás v pokojích, **pili**¹ pivo a **mazali**¹ si chleby sádlem a **předčítali**¹ to, co se **bude**¹ **hrát**¹. A pak si **zajeli**¹ do Prahy, jak tu hru **hrají**¹ v Praze. A pak **nastal**¹ ten nejkrásnější čas zkoušek. Matka jen **dala**¹ pít kozám a **nakrmila**¹ prasata, tak dávno před zkouškou si **oblékla**¹ kostým, modrý kostým, a **vzala**¹ pod paži svoji úlohu a **někdy** pěšky, **někdy** na bicyklu **vyjela**¹ do městečka. Ale to už **nebyla**¹ moje maminka, ale ta ženská, která **bude hrát**¹ v příštím představení. Když se **hrála**¹ Periferie, tak maminka **hovořila**¹ tak po pražsku a tak sprostě, že i tatínek se **šel**^{1det} **podívat**¹ do úlohy, jestli to tam **je**¹. Když ale **hrála**¹ Paní z námoří, tak se zase docela **vzdálila**¹ tak, že s tatínkem **mluvila**¹ docela podrážděně, a když **hrála**¹ Noru, tak nejdřív na otce **byla**¹ laskavá, skoro mu **dělala**¹ služku, ale potom, když Nora **změnila**¹ se i ve hře, tak maminka otci **hrozila**¹ rozvodem, **hrozila**¹, že jej **opustí**¹, a tatínek se **uklidnil**¹, až se **přečetl**¹ v divadelní knížce, že to **je**¹ její úloha v posledním jednání, že to tak maminka **nemyslí**¹. (Sext)

Samými bol'šimi det'mi v našem gorodke **byli**¹ vzroslye, a sredi vzroslych **byli**¹ takie, kotorye **razygryvali**¹ predstavenija. Čut' li ne vse oni **chodili**^{1ind} k nam v pivovarnju: kogda **zabivali**¹ svinej, kogda **byl**¹ sezon ochoty na kuropatok i zajcev, a glavnoe, kogda **nastupala**¹ pora general'nych repetacij. **Každye dva mesjaca** oni **radovali**¹ nas novoj p'esoju, kotoruju vnačale neskol'ko večerov krjadu **čitali**¹ u nas doma, pri étom oni **pili**¹ pivo, **eli**¹ tolstye lomti chleba, namazannye smal'cem, i **proiznosili**¹ vsluč to, čto **sobiralis**¹ **ispolnjat**¹ na scene. Potom oni **ezdili**¹ v Pragu – **posmotret**¹, kak étu p'esu **stavjat**¹ tam. A potom **prichodila**¹ prekrasnaja pora repetacij na scene. Matuška **polja**¹ koz i **zadavala**¹ korm porosjatam, pri étom ona uže zadolgo do repeticii **oblačalas**¹ v svoij sinij kostjum i, nakonec, **zažav**^{1AP} rol' pod myškoj, **inogda** peškoj, a **inogda** na velosipede **otpravljalas**¹ v gorod. No éto uže **byla**¹ ne matuška, a dama, kotoraja **budet igrat**¹ v očerednom spektakle. Kogda **stavili**¹ „Periferiju“, matuška **iz“jasnjalas**¹ s pražskim vygovorom i tak vul'garno, čto papaša daže **zagljadyval**¹ v rol' – est' li tam takoe. Kogda že ona **igrala**¹ ženščinu s morja, to nastol'ko **vhodila**¹ v obraz, čto s papašej **razgovarivala**¹ razdražennym tonom, a kogda Noru – to vnačale **byla**¹ s nim obchoditel'na i gotova **uslužit**¹ emu vo vsem, no zatem, po mere togo kak charakter ee geroini **menjalsja**¹, **prinimalas**¹ **grozit**¹ emu razvodom i **tverdit**¹, čto **brosit**¹ ego, i papaša **uspokajvalsja**¹, tol'ko **pročtja**^{1AP} v kniže, čto takova ee rol' v poslednem dejstvii, i **ponjav**^{1AP}, čto na samom dele matuška ni o čem takom i ne **pomyšljaet**¹.

(35) Ona **prichodila**^I ko mne **každyj den**^I, a **zdat**^I ee ja **načinal**^I s utra. Ožidanie éto **vyražalos**^I v tom, čto ja **perestavjal**^I na stole predmety. Za desjat' minut ja **sadilsja**^I k okoncu i **načinal**^I **prislušivat'sja**^I, ne stuknet li vetchaja kalitka. I kak kur'ezno: do vstreči moej s neju v naš dvorik, malo kto **prichodil**^I, prosto skazat' **nikto ne prichodil**^I, a teper' mne **kazalos**^I, čto ves' gorod ustremilsja v nego. [...] Ona **vchodila**^I v kalitku **odin raz**, a bienij serdca do togo ja **ispytyval**^I **ne menea desjati**. Ja ne lju. **A potom**, kogda **prichodil**^I ee čas i strelka **pokazyvala**^I polden', ono daže i ne **perestavalo**^I stučat' do tech por, poka bez stuka, počti sovsem besšumno, ne **ravnjalis**^I s oknom tufli s černymi zamševymi nakladykami-bantami, stjanutymi stal'nymi prjažkami.

Inogda ona **šalila**^I i **zaderžavšis**^{PAP} u vtorogo okonca, **postukivala**^I noskom v steklo. Ja v tu že sekundu **okazyvalsja**^I u éтого okna, no **isčezala**^I tuflja, černyj šelk, zaslonavšij svet, **isčezal**^I, - ja **šel**^{ldet} ej **otkrivat**^I.

Nikto ne **znal**^I o našej svjazj, za éto ja vam **ručajus**^I, chotja tak nikogda i ne **byvaet**^I. Ne **znal**^I ee muž, ne **znal**^I znakomye. V staren'kom osobnjačke, gde mne **prinadležal**^I étot podval, **znal**^I, konečno, **videl**^I, čto **prichodit**^I ko mne kakaja-to ženščina, no imeni ee ne **znal**^I. (MM)

Chodila^{lindet} ke mně **denně** za poledne a já na ni **čekával**^{lrefeq} už od rána. Čekání **spočivalo**^I v tom, že jsem **přestavoval**^I na stole věci. Deset minut před tím, než **měla přijít**, jsem se **uchýlil**^P k oknu a napjatě **poslouchal**^P, kdy klapne omšelá branka. A kupodivu: než jsme se poznali, málokdo **zabloudil**^P na náš dvorek, prostě **nikdo nepřišel**^P, a teď se mi **zdálo**, že se k nám hrne celé město. [...] Než **jedenkrát vešla**^P, **rozbušilo**^{PAA} se mi **nejméně desetkrát** srdce, **nelžu** vám. **Vždycky** když se **přiblížila**^P hodina schůzky a ručička **ukazovala**^I poledne, **nepřestávalo**^I mi srdce tlouct jako na poplach až do chvíle, kdy se bez jediného klapnutí, téměř neslyšně **objevily**^P v okně střežičky s černými semišovými ozdobami v podobě mašlí, sepnutých kovovými přezkami.

Někdy se uličnický **zastavila**^P u sousedního okna a **poklepávala**^I špičkou na sklo. **Rozběhl**^P jsem se tam, ale mezitím **zmizel**^P střežiček i černý hedvábný stín a já **šel**^{ldet} **otevřít**^P.

Nikdo **nevěděl**^I o našem vztahu, **jsem** si jistý, ačkoli se to **nestává**^I. Nic **netušil**^I ani její muž, ani známí. Ve staré vilce, kde jsem **bydlel**^I ve sklepním bytě, to samozřejmě **věděl**^I, **všiml**^I se, že ke mně **chodil**^{lind} nejaká žena, ale **neznal**^I její jméno.

6 Summary

In sum, Russian perfective aspect in narrative discourse is used to describe temporally externally bounded situations and place them as contingent to one another. The Russian imperfective is used if a situation cannot (or does not have to) be bounded. Therefore Russian aspect fulfils discourse functions (grounding) and other functions which - from a typological point of view - can be considered to be typical tense functions and is less concerned with the internal temporal constituency of a situation, which could be seen as the essence of aspect (as in Comrie's situation-internal time (aspect) and situation-external time (tense)). Czech grammatical aspect, on the other hand, is only concerned with the internal boundaries of the situation itself and does not relate a situation to other contingent ones. That is why Czech aspect as opposed to Russian aspect works like a "typical" aspect system.

7 Selected References

- Bareš, K.: O konkurenci vidů v českém a ruském jazyce. In: Československá rusistika 1 (1956), pp. 566-579.
- Bondarko, Aleksandr Vladimirovič: Nastojščee istoričeskoe (praesens historicum) glagolov nesoveršennoho i soveršennoho vidov v češskom jazyke. In: Slavia XXVII (1958), pp. 556-584.
- Dickey, Stephen M.: Parameters of Slavic Aspect. A Cognitive Approach. Stanford 2000.

- Dokulil, Miloš: K překládání slovesného vidu. In: Uličný, Oldřich (ed.): Obsah - výraz - význam I. Výbor z lingvistického díla Miloše Dokulila. Miloši Dokulilovi k 85. narozeninám. Praha 1997, pp. 182-190. (first to appear in: Kniha o předkládání. Prag 1953, pp. 217-228.)
- Dokulil, Miloš: Modifikace vidového protikladu v rámci imperativu v spisovně češtině a ruštině. In: Uličný, Oldřich (ed.): Obsah - výraz - význam I. Výbor z lingvistického díla Miloše Dokulila. Miloši Dokulilovi k 85. narozeninám. Praha 1997, pp. 171-181. (First to appear in: Pocta F. Trávníčkovi a F. Wollmanovi. Brno 1948, pp. 71-78.)
- Eckert, Eva: A Contrastive Study of Czech and Russian Aspect. Berkeley 1984.
- Eckert, Eva: Prefixed Motion Verbs of Coming and Leaving in Standard and Spoken Czech as Compared to Russian. In: Barentsen, Adrian A. et al. (ed.): Studies in West Slavic and Baltic Linguistics. Amsterdam / Atlanta 1991. (=Studies in Slavic and General Linguistics 16), pp. 85-105.
- Galton, Herbert: The Main Functions of the Slavic Verbal Aspect. Skopje 1976.
- Ivančev, Svetomir: Kontekstovo obuslovena ingresivna upotreba na glagolite ot nesv"ršen vid v češkija ezik. In: Godišnik na Sofijskija universitet: Filologičeski fakultet LIV.3 (1959/60), pp. 1-152.
- Janka, Wolfgang: Untersuchungen zu Aktionsart und Aspekt der mit s(e)-präfigierten Verben im Tschechischen. Regensburg 1999. (= SELP I, IV).
- Kresnin, Susan: Aspect, Singularization, and Pluralization in Czech and Russian. In: SEEJ 44.3 (2000), S. 393-412.
- Křížková, Helena: Ke konkurenci vidů v ruštině a v češtině. In: Československá rusistika 6 (1961), pp. 32-39.
- Křížková, Helena: K problematice aktualního a neaktualního užití časových a vidových forem v češtině a v ruštině. In: Československá rusistika 3 (1958), pp. 185-200.
- Nübler, Norbert: Untersuchungen zu Aktionsart und Aspekt im Russischen und Tschechischen (am Beispiel der mit na- präfigierten Verben). Regensburg 1992. (= SELP I, II).
- Stunová, Anna: A Contrastive Analysis of Russian and Czech Aspect. Invariance vs. Discourse. Amsterdam 1993.
- Stunová, Anna: Czech and Russian Aspect in the Historical Present. In: Barentsen, Adrian A. et al. (ed.): Dutch Contributions to the Eleventh International Congress of Slavists, Bratislava 1993, Linguistics. Amsterdam 1994. (= Studies in Slavic and General Linguistics 22), pp. 407-431.
- Širokova, A.G.: Nekotorye zamečanja o funkcional'nych granicah vida v ruskom i češskom jazykach. In: Demin, Evgenij I. et al. (ed.): Issledovanija po slavjanskomu jazykoznaniju. Festschrift zum 60. Geburtstag von S.B. Bernstejn. Moskva 1971, pp. 292-298.
- Petruchina, E.V.: Aspektual'nye kategorii glagola v ruskom jazyke v sopostavlenii s češskim, slovackim, pol'skim i bolgarskim jazykami. Moskva 2000.

8 Sources

- Bulgakov, Michail: Master i Margarita. / Mistr a Markéta. (= MM)
- Bulgakov, Michail: Rokovye jajca. / Osudná vejce. (= RJ)
- Dovlatov, Sergej: Zona. Zapiski nadziratelja. / Lágr. (=Dov)
- Hrabal, Bohumil: Jetel růžák. / Grabal, Božumil: Rozvoj klevr. (= JR)
- Hrabal, Bohumil: Mořská panna. / Rusalka. (= MP)
- Hrabal, Bohumil: Rukověť Pábitelského učně. /Rukovodstvo Il'ja učeníka Pabitelja. (= RP)
- Hrabal, Bohumil: Sextánka. / Šestiklassnica. (= Sext)
- Kundera, Milan: Žert. / Šutka. (= Kun)